

Løgsø(Løjesø), Rudersdal Kommune

Sørestaurering

**Vejledning om tilskud til kommunale projekter til
restaurering af søer under vandområdeplanerne 2015-
2021,**

Juli 2017.

Tilskudsordningens formål

Der er afsat midler på de årlige finanslove til kommunale projekter til sørestauration. Der kan søges om tilskud hos Miljøstyrelsen (MST). I Vandområdeplanerne 2015-2021 (VP2) er det besluttet at gennemføre en restaureringsindsats for udvalgte søer, jf. bekendtgørelse nr. 794 af 24. juni 2016 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Formålet er at forbedre vandkvaliteten i 24 søer med henblik på at opnå god økologisk tilstand i henhold til målene i vandrammedirektivet. Tilskud til udgifter i forbindelse med sørestauration gives i henhold til bekendtgørelse om tilskud til restaurering af søer.

Denne vejledning indeholder administrationsgrundlaget for MST's behandling af ansøgninger om tilskud til udgifter til sørestaurationprojekter. Ansøgning sker på grundlag af bekendtgørelse nr. 1287 af 7. november 2016 om tilskud til restaurering af søer.

Afsatte midler og finansiering

Der er på finanslov 2016 3,8 mio. kr. i 2017 – og 3,8 mio. kr. i 2018.

Det samlede tilskud til de kommunale projekter udgør 100 % af de samlede tilskudsberettigede udgifter.

Ansøgningsfrist

Kommunerne kan indsende ansøgninger om tilskud til restaurering af søer i perioden fra den 2. oktober 2017 til den 10. november 2017. Ansøgningsfrister for 2018 vil blive meldt ud primo 2018.

Hvilke sørestaurationprojekter kan der søges om tilskud til?

Der kan søges om tilskud til de søer, som fremgår af bekendtgørelse nr. 794 af 24. juni 2016 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. De 24 søer er listet nedenfor i tabel 3.

Hvordan indhentes MST's data mv. for de 24 søer?

MST har en række grunddata for de udvalgte søer, dataene kan fås ved henvendelse til MST. Kontakt MST på vandprojekter@mst.dk. Eller kontakt Peter Simonsen, MST på psi@mst.dk eller på tlf.: 93 58 80 81. Grunddataene kan indgå i kommunens vurdering af, hvilken metode der kan anvendes og hvilke supplerende undersøgelser, der skal indgå i forundersøgelsen eller gennemførelsen. På denne baggrund kan kommunen udfylde ansøgningskemaet mv.

Hvem kan søge?

Alene kommuner kan søge om tilskud til projekter efter denne ordning.

Hvordan søges om tilskuddet?

Der anvendes et ansøgningskema, som findes på www.vandprojekter.dk. Ansøgningskemaet sendes i udfyldt og underskrevet stand til vandprojekter@mst.dk. Kommunen modtager afgørelsen om tilskud (tilsagn eller afslag) fra Miljøstyrelsen.

Omkostningseffektivitet og ”betydelig effekt”

Det er et kriterie for tilskud til sørestauration, at projektet er omkostningseffektivt. I bekendtgørelse om tilskud til restaurering af søer er der et bilag med vejledende referenceværdier. Dette bilag er udgangspunktet for MST's vurdering af alle ansøgninger. Referenceværdierne for gennemførelsesprojekter er baseret på ”Vejledning for

gennemførelse af sørestaurering” Videnskabelig rapport fra DCE-Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 149, 2015 og er angivet nedenfor i tabel 1 og tabel 2. Kriteriet om omkostningseffektivitet er indført for at sikre den bedste forvaltning af statslige tilskudsmidler og dermed størst mulig målopfyldelse pr. tilskudskrone. Et ansøgt beløb på mere end 1,3 x den vejledende referenceværdi anses ikke for omkostningseffektivt. Dette kan dog fraviges, hvis gennemførelsen af indsatsen efter en konkret vurdering vil have betydelig effekt i forhold til formålet med tilskudsordningen.

I erkendelse af, at særlige forhold ved den enkelte restaurering kan øge omkostningerne, vil fravigelsesmuligheden blive overvejet hvor særlige forhold gør sig gældende, f.eks. i tilfælde hvor lokale forhold gør projektet særligt dyrt, eller hvor gennemførelse af projektet udover målopfyldelse for søen også bidrager til målopfyldelse for særligt udpegede parametre i områder med særlig naturbeskyttelse.

Anvendelse af metoder og faglig vejledning herom

Egnede metoder til at sikre en god økologisk tilstand er beskrevet i den teknisk faglige ”Vejledning for gennemførelse af sørestaurering”, Videnskabelig rapport fra DCE- Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 149, 2015. MST lægger denne vejledning til grund ved administration af tilskudsordningen. Den teknisk faglige vejledning findes her:

<http://dce2.au.dk/pub/SR149.pdf>

Det vurderes, at det især er metoderne vedr. biomanipulation og kemisk fældning af fosfor (behandling med aluminiumssalte og behandling med ler-materialet Phoslock), der er relevant for de 24 søer. I vejledningen beskrives valg af metode samt udførelse, og de betingelser der skal være opfyldt før udførelse. Endvidere anvendes vejledningens indhold vedrørende forundersøgelse (s. 9), samt minimumsmonitoring (s. 17). Forud for behandling med Phoslock kan det evt. være nødvendigt med en forudgående test se vejledningen (s. 14). Forud for gennemførelse af en sørestaurering skal kommunen opnå de fornødne tilladelser (s. 31), derfor skal forundersøgelsen indeholde en vurdering af muligheden for at opnå tilladelserne. Hvis der allerede er gennemført en forundersøgelse, der kan dokumentere kriterierne for gennemførelse af projekter i bekendtgørelsens § 4, behøver kommunen ikke at søge om tilskud til en ny forundersøgelse, alene for at tilvejebringe en oversigt over, hvilke regler gennemførelsen af projektet er omfattet af. En sådan oversigt/vurdering kan i stedet indgå i en ansøgning om tilskud til gennemførelse. Det bemærkes, at tilsagn om tilskud ikke er det samme som, at MST har givet tilladelse indenfor eget ressortområde. Det er alene en reservation af midler, der kommer til udbetaling, hvis projektet opnår de nødvendige myndighedstilladelser og rent faktisk gennemføres.

Andre metoder

I den teknisk faglige vejledning; ”Vejledning for gennemførelse af sørestaurering”, Videnskabelig rapport fra DCE- Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 149, 2015. er der anført andre metoder, end biomanipulation og kemisk fældning af fosfor, eks. sedimentfjernelse og iltning mv. Disse metoder er enten relativt dyre eller har en behandlingshorisont på ca. 10 år. Der er relativt få erfaringstal, og hvis forundersøgelsen viser, at sedimentfjernelse eller andre metoder er den bedste løsning, tages der kontakt til Tilskud i MST, inden ansøgning. MST vil så foretage en konkret faglig vurdering i forhold til, om projektet kan opnå tilsagn i forhold til metoden og omkostningseffektivitet. Dette gør sig også gældende, hvis forundersøgelsen viser, at den bedste løsning vil være at kombinere flere metoder.

Monitering

Der kan gives tilskud til forundersøgelse, samt til monitering/effektvurdering 1-2 år under behandlingen (2 år hvis behandlingen strækker sig over 2 år) og til en afsluttende monitering efter gennemført behandling i alt maks. 3 år, eksklusiv forundersøgelsen. Hvis der søges om tilskud til efterbehandling, kan der også søges om tilskud til monitering umiddelbart efter gennemført efterbehandling. Der kan kun søges om 1 efterbehandling. Moniteringen skal følge den teknisk faglige vejlednings afsnit om minimumsmonitering (s. 17-18). Der kan søges om efterbehandling uafhængigt af ansøgningsrunder.

Behandling og prioritering af ansøgninger

Ansøgninger, der ikke overholder kriterierne i § 3 eller § 4 om henholdsvis forundersøgelser og gennemførelser, får afslag. Ansøgninger, der overholder kriterierne i § 3 eller § 4 prioriteres, jf. bekendtgørelsens § 6, efter omkostningseffektivitet.

Ved samme omkostningseffektivitet kan MST prioritere det største projekt, der kan rummes inden for de afsatte midler til ansøgningsrunden. Hvis det største projekt ikke kan rummes inden for de afsatte midler til ansøgningsrunden, kan MST prioritere det billigste projekt. Dette begrundes med, at de afsatte midler så vidt muligt skal anvendes til formålet med tilskudsordningen.

Hvilke udgifter kan der søges om tilskud til?

Der kan søges om tilskud til udgifter til forundersøgelse, gennemførelse, monitering og evt. efterbehandling mv. jf. bekendtgørelsens § 8. Ansøgningen skal indeholde et detaljeret budget samt et program for monitering. Udgifterne skal være nødvendige for at gennemføre projektet. Der skal redegøres for alle udgifter i projektet i ansøgningen.

Konsulentydelse og udbud

Hvis der søges om tilskud til konsulentydelse skal timeantallet og timeprisen fremgå af ansøgningen, og der skal beskrives, hvilke opgaver konsulenten skal udføre. Der skal ske udbud efter gældende regler. Kommunen skal især være opmærksom på reglerne i Udbudsloven (lov nr. 1564 af 15. december 2015) eller reglerne i lov om indhentning af tilbud i bygge- og anlægssektoren (bekendtgørelse af lov nr. 1410 af 7. december 2007, som ændret ved lov nr. 1564 af 15. december, § 198). For eksempel, hvis projektet er en bygge- og anlægsopgave til over 300.000 kr. skal der indhentes mindst to underhåndsbud. Kommunen skal kunne dokumentere, at reglerne er opfyldt.

Kommunens personale

Hvis der søges om tilskud til løn til kommunens personale, skal personerne være direkte beskæftiget med projektet, og timeantallet og timeprisen skal fremgå af ansøgningen. Det skal ligeledes beskrives hvilke opgaver, de enkelte personer skal udføre. Timeantallet og timeprisen for den enkelte medarbejder på de enkelte opgaver skal beskrives og kunne dokumenteres. Der kan ikke gives tilskud til myndighedsbehandling, eller udgifter der er afholdt forud for tilsagnstidspunktet.

Overhead

Overhead beregnes som max. 15 % af de samlede, tilskudsberettigede udgifter til løn til kommunens personale.

Ændringer af projektet

Efterfølgende ændringer af projektet, herunder af budgettet, skal godkendes af MST.

Udbetaling

Udbetaling af tilskud til en forundersøgelse kan ske, når forundersøgelsen er afsluttet og afrapporteret jf. bekendtgørelsens § 9. Udbetaling af tilskud til gennemførelse kan ske i 2 rater. 1. rate kan udbetales, når restaureringen er gennemført og afrapporteret, og 2. rate kan udbetales, når monitoringen er gennemført og afrapporteret jf. bekendtgørelsens § 9. Der kan kun udbetales tilskud i overensstemmelse med tilsagnet. Der udbetales ikke aconto eller rateudbetaling. Udbetalingen sker på baggrund af dokumentation for kommunens betaling af udgifterne. Anmodningen om udbetaling med de påkrævede bilag skal være påtegnet af kommunens ansvarlige projektleder samt kommunens økonomisk ansvarlige for den pågældende afdeling. Evt. indtægter (fiskesalg) skal fratrækkes. Tilskuddet udbetales til kommunens nemkonto.

Tabel 1 Biomanipulation behandling; vejledende referenceværdier

Søareal, ha	<10	10-50	>50	50-250	>250
Forundersøgelse kr.	53.000	63.000	74.000		
1 fiskeundersøgelse kr.	42.000	42.000		58.000	74.000
1 års monitorering kr.	32.000	42.000	53.000		
1 års behandling kr./ha	21.000	21.000	21.000		

Tabel 2 Aluminium (AL) og Phoslock behandling; vejledende referenceværdier

Søareal, ha	<10	10-50	>50
Forundersøgelse kr.	53.000	63.000	74.000
Sedimentanalyse kr.	53.000	58.000	63.000
1 års monitorering kr.	32.000	42.000	53.000
AL-behandling kr./ha	33.000	20.000	18.000
AL-efterbehandling kr./ha	10.000	6.000	5.500
Phoslock behandling kr./ha	116.000	99.000	91.000
Phoslock efterbehandling	6.000	5.000	4.500

kr./ha			
--------	--	--	--

Tabel 3 søer der er omfattet af indsatsprogrammet 2016-2021

ID	Navn og Kommune	Hoved- vand- opland	Areal, ha
Nye i VP2			
5	Dybvad sø, Frederikshavn K.	1.1	6
179	Søholm Sø, Assens K.	1.12	26
462	Engetved Sø, Silkeborg K.	1.5	5
491	Lyng Sø, Silkeborg K.	1.5	10
578	Vallum Sø, Syddjurs K.	1.6	12
593	Ejstrup Sø, Ikast-Brande K.	1.8	40
714	Maglesø ved Brorfelde, Holbæk K.	2.2	14
731	Teglgård Sø, Hillerød K.	2.2	5
741	Birkerød Sø, Rudersdal K.	2.3	9
767	Løgsø, Rudersdal K.	2.3	6
837	Bromme Lillesø, Sorø K.	2.5	14
878	Pedersborg Sø, Sorø K.	2.5	14
887	Skjoldenæsholm Gårdsø, Ringsted K.	2.5	10
Overført fra VP1			
113	Grarup Sø, Haderslev K.	1.11	9
960	Hostrup Sø, Åbenrå K.	4.1	202
589	Tillerup Sø, Syddjurs K.	1.7	5
558	Dystrup Sø, Norddjurs K.	1.6	23
567	Ramten Sø, Norddjurs K.	1.6	27
651	Dallerup Sø, Horsens K.	1.9	8
501	Ormstrup Sø, Viborg K.	1.5	12
311	Klokkerholm Møllesø, Brønderslev K.	1.2	8
180	Sønderby Sø, Assens K.	1.12	8
658	Avnsø, v. Svebølle, Kalundborg K.	2.1	7
927	Snesere Sø, Næstved K.	2.6	7